

marnost bankina smrt! Sledujo slovensko ves na nemško-ogersko meji, — Gorico, zadela je zopet velika nesreča. Leta 1871 pogorele so hiše od najstima posestnika, in včeraj zvečer — v sredo — trem! Nesreča bi še bila hujša postala, ako bi ne deževalo in nebi prihiteli Radgončani z brizgljami na pomoč. Ognja kriva je najbrž — hudo delna roka! Upamo, da blagi sosedje revežem pogorelcem ne bodo podpore odrekli! Žalibog ni bil nobeden zavarovan!

Iz Ljutomera. (Posojilnica.) V glavni skupščini okrajne posojilnice v Ljutomeru od 27. t. m. bil je račun taiste za čas od 1. januarja pa do 31. decembra 1875, ktereга tukaj oglašujemo, od nadzornega svetovalstva predložen in taisti tudi v vseh stavkih potrjen.

Vsled tega so prijemki vkupaj 69.179 gld. 81 1/2 kr. in izdavki skupaj 67.154 gld. iznašali, ostalo je toraj na koncu leta v gotovem 2025 gld. 81 1/2 kr. Udom društva se je med tekom leta izposodilo na menjice do 6. mesecev 26.510 gld. in čez 6. mesecev podaljšano 101.911 gld. Udje imajo v zalogah vloženi 7333 gld. 63 1/2 kr. hranilničarji pa 76.781 gld. 14 kr. Reservni fond je imel v začetku leta 1875 881 gld. 84 1/2 kr., kteremu se je pridjalo ob koncu leta 1875 iz pridobljenega dobička in natekočih obrestih 1147 gld. 27 1/2 kr., toraj poseduje z začetkom leta 1876 rezervni fond skupaj 2029 gld. 12 kr. Bilanca v društvenem premoženju kaže sledeče: Imetje društva iznaša: a) gotovina 2025 gld. 81 1/2 kr., b) vrednosti menjic 86.073 gld., c) vrednosti inventara 400 fl. skupaj 88.498 gld. 81 1/2 kr. Dolgovi društva pa: a) rezervni fond 2029 gld. 12 kr., b) terjatve društvenikov 7333 gld. 63 1/2 kr. c) terjatve hranilničarjev 76.781 gld. 14 kr., d) podporni fond 1060 gld., e) naprej sprejete obresti 1294 gld. 92 kr. skupaj 88.498 gld. 81 1/2 kr. Društvo je imelo na koncu leta 1875 — 374 udov priraslo jih je med tekom leta — 36, a na koncu leta 1875 pa 31 odpadlo, in te stranom po odstopu, stranom skozi smrt, ali ker so bili iz društva zavoljo neizpolnjanja društvenih dolžnosti izključeni.

Opravnih deležev bilo je na začetku leta 1875 345, prirastlo jih je 36, odpadlo 7. a odpovedanih je pa 31.

J. Kukovec, M. Zemljich, J. Gomilšek,
načelnik. blagajnik. preglednik.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Lani so Gračani večjidel od prusačkih listov podšuntani, grdo ravnali s Don Alfonzom, sorodnikom naše cesarske rodbine in tako svitlega cesarja razžalili; zlasti se je zameril mestni župan Kienzl. Letos so ga pa vendar zopet enoglasno izvolili za župana. Novine pravijo, da se je to nalašč zgodilo. Tako predrzni so naši prusaki! Pri vojakih je te dni dobilo veliko oficirjev višje službe. Mladi nadepoljni nadvojvoda

Janez Salvator, ki je lani v posebni knjižici povdarjal potrebo, da se Avstrija z Rusko sprizajni in se varuje zvitega Prajza, je postal poveljnik 3. artilerijskega regimenta. To je cesarski odgovor judovsko-pruskim liberalcem, ki so ga v novinah precej glasno hotli odstavljenega imeti od vojaščine. Ničvredni oficir baron Ertl je Prusom izdal in prodal važna pisma in zemljovide našega vojnega ministerstva. Bil je zasačen, odstavljen in obsojen 10 let v težko ječo! — Cesarjevič Rudolf se bode v kratkem preselil v prekrasni grad Miramar pri Trstu, da se bo učil vojaškega brodnarstva. — Prusi so izdelali več zemljovidov, ki so se lani celo po nekaterih naših avstrijskih šolah potepali, čeravno je na teh zemljovidih mnogo sedaj avstrijskih dežel s pruskimi zedinjenih videti. Sedaj pa se n. pr. v Ljubljani prodajajo meni nič tebi nič tik pod nosom avstrijskih gosposk laški zemljevidi, ki kažejo Gorico s Primorjem in Dalmacijo že zedinjeno z Italijo. Človek ne vé, komu bi se bolj čudil ali predrznosti prusačko-lahonski, ali pa popustljivosti naših, gotovo ne preslabo plačanih avstrijskih gosposk! Zastran obravnave z Ogersko se čujejo sami neljubi glasi. Magjari zahtevajo preveč — bati se je, da se vsa obravnava pretrga — tudi so magjarski listi začeli jako pikeče in osorno pisati, Minister Tisza hoče odstopiti. Naslednik bi mu baje postal Sennyey! V Budapeštu so te dni odprli novi most čez Donavo prek otok sv. Marjete. Če ga niso boljše postavili, kakor je Dravski železniški most pri Zakanu, potem je slabo. Novi Zakanski most, lani postavljen, a še ne odprt, se je te dni zrušil in v Dravo podrl.

Vnanje države. Ruski car Aleksander II. pride 13. t. m. v Berolin k pruskemu cesarju. Vsa Evropa upa od njega, da bo s svojo besedo letos kakor lani občno vojsko zabranil, katero bi Bismark rad imel. Naš minister Andrassy se pelja k ruskemu caru v Berolin. — Prajzi pomnožujejo svoje bataljone in svojo artilerijo, kar jasno priča, da na vojsko mislijo. Ves svet tudi trdi, da išče Prajz Laha imeti za zaveznika in da je v ta namen v Rim poslal generala Moltkeja in princa Karla. Laški ministri, bržčas od Bismarka še bolj podšuntani, hočejo vaticansko poslojje z vojaki zasesti, da nebi nihče več brez dovoljenja pijemonteške vlade mogel pred sv. Očeta. Ljubi Bog, kedaj bo nasilstva konec! Grabljiva laška vlada je cerkveno premoženje že do malega vse zapravila, a dolgov vendar ni poplačala; sedaj hoče milodarne ustanove ali šiftinge ubogih, kakih 1300 milijonov lir, pograbiti; pa tudi ti milijoni bodo brž zginili v žakljih judovskih. Krivični denar pač nikder ne zda. — V severni Ameriki se bo 13. maja odprla sijajna svetna razstava — prva v Ameriki.

Jugoslavjanska vojska se krvavo vrši naprej. Muktar-paša 12. 13. 14. aprila tepen in od vstašev obkoljen je dobil 10 bataljonov na

pomoč in 28. aprila udaril proti Nikšičam, da v izstradano mesto živeža spravi; unela se je strašna bitka, med katero je Muktar-paša 300 žakljev moke v trdnjavo zavlekel. Več ni mogel storiti. Padlo mu je 1300 Turkov in se je moral v Gacko pomakniti nazaj. Turki namislijo neki Heregovino že zapustiti. Pri Gradacu je vstaš Jakšič Turke natapel in jim vzel 370 volov. V Bosni je sultan ukazal črno vojsko ter vse Turke zoper Kristijane orožati. Srbi so mesta na turški meji Aleksinac, Čuprijo in Paračin z nasipi vtrdili, da bi laglje prvi naval turške vojske, 40,000 mož močne, odbili. Srbi imajo tudi precej vojske pripravljene, le denarjev jim hudo pomanjkuje!

Za poduk in kratek čas.

Potovanje v Rim, Neapol in domu.

XXXVI. Prekrasni svoj govor skončavši so sv. Oče iz trona stopili in se nam bližali. Rekli so nam, da na spomin denešnjega dneva dobi vsak izmed pričujočih posebno svetinjo, kar se je tudi zgodilo. Svetinja je iz bron: na eni strani ima podobo Kristusovo, kakor sv. Petru ključne nebeškega kraljestva podaja; na drugi strani pa obraz Pija IX. Ko so potem sv. Oče prišli med nas, so iztegnili obedve roki v poljubovanje ter so počasno stopali skozi našo družbo. Sedaj se je začela okoli ljubeznivega starčeka tolika gnječa, da bi jih bili presunjeni ljudje lahko stisnoli. Vsak je želel milo roko vloviti in k ustnicam pritisniti. Kdor je imel srečo dobiti jo, ta jo je nerad iz rok spustil. Videl sem moža blizo mene, ki je solznatih očes roko neprenehama poljuboval, dokler mu nje niso izmeknoli. Pred sv. Očetom je strežnik nosil posebne darove, katere so zaporedem jemali in med gospe in gospodične delili. . . Kedar so s svojim spremstvom prehodili celo našo vrsto, so se vrnoli in naposled skozi dveri, pri katerih so se prvič pokazali, zopet preminoli. Romarji smo potem tiho zapustili vatikansko poslopje, neizrečeno veseli, da smo imeli čast in milost, sv. Očeta Pija IX. videti. Predragega dneva ne bodem nikoli pozabil. Častita podoba Pija IX. se mi je tako globoko v srce vtisnola, da se mi mnogokrat dozdeva, kakor da bi jih živih pred seboj gledal. Nekateri smo sklenoli še bližnjo noč od rinoti v Neapol, zato smo denešnji popolden odločili za obiskovanje bazilike sv. Pavla, ki stoji daleč proti večeru zunaj Rima.

Najeti fijakar je mene in mojega tovariša po obedu peljal proti cerkvi sv. Pavla. Poidočki smo vstavili pri cerkvi s. Salvatore, o katerej se pripoveduje sledeča povest. Sv. Peter in Pavel oba na smrt obsojena in strašno bičana, bila sta iz mamertinske ječe peljana na morišče; hodila sta ravno po tej poti. Kder sedaj stoji cerkvice s. Salvatore, bil je takrat zid in pri tem zidu je sv. apostola čakala sv. Plautila, katero je sv. Pe-

ter sam krstil. Hotla je sveta moža še enkrat videti. Sv. Pavel jo poprosi, naj mu posodi svoj pajčolon ali šlar, da bi si z njim oči privezal pri ob glavo devanju ter obljubi, da jej ga hoče vrnoti. Pobožna žena mu ga takoj izroči. Po svoji smrti se svetnici res prikaže sv. Pavel in jej pri-nese darovani pajčolon; toda Plautila si ga ne upa več na glavo djati, položila ga je v rakvo k truplu sv. Paula.

Nekoliko dalje smo našli drugo cerkvico — s. Pietro et Paolo separati — stoji na mestu, kder sta se sv. Peter in Pavel ločila. Neverniki jima te tolažbe niso privoščili, da bi sveta moža, v življenju po ljubezni združena, tudi na morišču bila po smrti zedinjena. Morala sta se ločiti, toda samo za nekoliko kratkih trenutkov. Bližnja smrt ju je zopet združila v hiši Očetovi, kder ni nobene ločitve več! Sv. Petra so gnali naprej črez reko Tiber na hrib, ki se mu pravi Janikulus; tam so ga križali; sv. Paula pa so po cesti osti-jaški vlekli naprej do kraja, ki se imenuje: ad aquas Salvias. S tovarišem sva se črez nekaj časa pripeljala do tistega prostora, kder so sv. Paula ob glavo djali. Prostor se zove sedaj s. Paolo alle tre fontane — sv. Pavel pri treh studencih. Okolica je močvirna, nezdrava, zapuščena. Tamošnja abatija bila je nekaj časa izpraznjena. Leta 1868 so se v njej naselili francoski trapisti. Skozi visoka vrata, slovoloku podobna, vstopimo v znotranje prostore. Tu stojijo 3 cerkve. Na levi strani je cerkva sv. Vincencija in Anastazija, prostrana bazilika, na desni strani S. Maria scala coeli — Sv. Marija nebeška lestvica, ker je tukaj sv. Bernard imel prikazen, v katerej je videl, kako so na njegovo molitev in darovanje sv. meše in na priprošnjo Device Marije duše rešene iz vic kakor po lestvici vhažale v nebesa. V cerkvi se kaže globljina, kamor so sv. Pavla zaprli med tem, ko so rabeljni priprave za njegovo smrt delali. (Nastavek prih.)

Smešničar 19. Lažnjivec se je bahal, kako strašno hitro leta in dirja. Ni dolgo tega, tako je djal, kar sem celo kriveca prehitel. Lažun, nekoliko razdražen, mu pa pristavi: brate, to še ni nič, jaz sem bil ne davno v Ptuju, kder je zvonik ki, ločen od cerkve, posebič stoji. Okoli tega čimlenega zvonika sem se zagnal tako urno in naglo, da sem naposled zagledal — svoj lastni hrbet!

Razne stvari.

(Volitve za okrajne zastope) so blizo; delajo se že priprave! Bodimo tedaj slovenski narodnjaki pripravljeni! Storimo, kolikor se pri čudno sestavljenem volilnem redu storiti da. Prihodnjič več!

(Č. g. Franc Brelj) je kot profesor veronauka na Mariborski višji realki od deželnega šolskega sveta potrjen. Č. g. Anton Kaučič je stopil v začasni pokoj.